

Rättsfallssamlingen

Mål C-124/10 P

Europeiska kommissionen
mot
Électricité de France (EDF)

”Överklagande — Statligt stöd — Avstående av en skattefordran — Befrielse från bolagsskatt — Höjning av aktiekapitalet — Statens agerande som en försiktig privat investerare i en marknadsekonomi — Kriterier som gör det möjligt att skilja på den situationen då staten agerar som aktieägare och den situationen då staten ägnar sig åt myndighetsutövning — Definition av en privat investerare som ska ligga till grund för jämförelsen — Principen om likabehandling — Bevisbördan”

Sammanfattning av domen

1. *Stöd som ges av en medlemsstat — Begrepp — Bedömning med utgångspunkt från kriteriet en privat investerare — Stat som äger aktier i ett företag — Stat som ägnar sig åt myndighetsutövning — Åtskillnad när det gäller tillämpning av kriteriet en privat investerare*

(Artikel 87.1 EG)

2. *Stöd som ges av en medlemsstat — Begrepp — Bedömning med utgångspunkt från kriteriet en privat investerare — Bedömning med utgångspunkt från samtliga relevanta omständigheter för transaktionen samt från transaktionens kontext — Medlemsstatens skyldighet att tillhandahålla objektiva och kontrollerbara omständigheter som påvisar att statens agerande är av ekonomisk natur*

(Artikel 87.1 EG)

3. *Stöd som ges av en medlemsstat — Begrepp — Medlemsstat som har en skattefordran och som är enda aktieägare i ett offentligt företag som fått en kapitalhöjning till följd av att staten avstått skattefordran — Tillämplighet av kriteriet en privat investerare*

(Artikel 87.1 EG)

4. *Stöd som ges av en medlemsstat — Begrepp — Bedömning med utgångspunkt från kriteriet en privat investerare — Tillämplighet av kriteriet en privat investerare på åtgärder av skatterättslig natur*

(Artikel 87.1 EG)

1. De villkor som en åtgärd ska uppfylla för att kunna anses vara ett stöd i den mening som avses i artikel 87 EG är inte uppfyllda, om det mottagande offentliga företaget kunde få samma fördel som den som företaget fått genom statliga medel under förhållanden som motsvarar normala marknadsvillkor, varvid denna bedömning, beträffande offentliga företag, i princip ska ske med tillämpning av kriteriet om en privat investerare.

Vid bedömningen av huruvida en privat investerare – som befinner sig i en situation som ligger så nära den situation som staten befinner sig i som möjligt – under normala marknadsvillkor skulle ha vidtagit samma åtgärd, ska man endast beakta de förmåner och skyldigheter som staten har i egenskap av aktieägare men inte de förmåner och skyldigheter som staten har i egenskap av offentlig myndighet.

Åtskillnad ska nämligen göras mellan, å ena sidan, statens roll som aktieägare i ett företag och, å andra sidan, statens roll då den ägnar sig åt myndighetsutövning. Frågan om kriteriet om en privat investerare är tillämpligt beror således på om den berörda medlemsstaten har beviljat en ekonomisk förmån till ett statligt ägt företag i sin egenskap av aktieägare, och inte i sin egenskap av myndighetsutövare.

Kriteriet om en privat investerare utgör mot denna bakgrund inte något undantag som endast ska tillämpas då så begärs av en medlemsstat, då rekvisiten i artikel 87.1 EG för att ett statligt stöd ska anses vara oförenligt med den gemensamma marknaden är uppfyllda. Det är nämligen så att detta kriterium – då det är tillämpligt – återfinns bland de omständigheter som kommissionen ska beakta vid prövningen av om det är fråga om ett sådant stöd. Då det visar sig att kriteriet om en privat investerare kan vara tillämpligt, ankommer det således på kommissionen att förelägga den berörda medlemsstaten att inkomma med alla relevanta upplysningar som gör det möjligt för kommissionen att pröva om villkoren för detta kriteriums tillämplighet och tillämpning är uppfyllda. Kommissionen får vägra att lägga sådana upplysningar till grund för sin bedömning endast om den åberopade bevisningen har upprättats efter det att investeringsbeslutet fattats.

(se punkterna 78–81, 103 och 104)

2. Om en medlemsstat som äger aktierna i ett bolag under det administrativa förfarandet åberopar detta kriterium, är det denna medlemsstat som – om tvivel därom råder – entydigt ska visa, med stöd av objektiva och kontrollerbara omständigheter, att åtgärden vidtagits av staten i dess egenskap av aktieägare. Dessa omständigheter ska klart och tydligt ge vid handen att den berörda medlemsstaten – innan eller samtidigt som den ekonomiska fördelen beviljades – fattat beslutet om att investera i det kontrollerade offentliga företaget genom den faktiskt vidtagna åtgärden. I detta avseende kan det bland annat erfordras att omständigheter läggs fram som visar att beslutet fattats med stöd av ekonomiska kalkyler som kan jämföras med sådana kalkyler som en rationell privat investerare – som befinner sig i en situation som ligger så nära den situation som medlemsstaten befinner sig i som möjligt – skulle ha låtit upprätta före ett investeringsbeslut för att utröna om en sådan investering kommer att löna sig.

Varken ekonomiska kalkyler som upprättats efter det att förmånen beviljats, retrospektiva rapporter som visar att den berörda medlemsstatens investering faktiskt blivit lönsam eller omständigheter som i efterhand visar att det var motiverat att fatta det beslut som faktiskt fattades kan däremot vara tillfyllest för att visa att medlemsstaten – innan eller samtidigt som den ekonomiska fördelen beviljades – fattat beslutet i egenskap av aktieägare. Om den berörda medlemsstaten inför kommissionen gör gällande omständigheter av erforderligt slag, ankommer det på kommissionen att göra en helhetsbedömning. Utöver de omständigheter som åberopats av medlemsstaten ska kommissionen vid denna helhetsbedömning beakta alla andra relevanta omständigheter som gör det möjligt för kommissionen att avgöra om den aktuella åtgärden har vidtagits av medlemsstaten i dess egenskap av aktieägare eller i dess egenskap av myndighetsutövare. Sådana omständigheter som är relevanta för denna bedömning kan särskilt utgöras av åtgärdens karaktär och föremål, det sammanhang som låg bakom åtgärdens vidtagande, det eftersträfvade syftet med åtgärden samt de regler som gäller för densamma.

(se punkterna 82–86)

3. Enligt artikel 87.1 EG är stöd som ges med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, och som genom sin verkan snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen, oförenligt med den gemensamma marknaden, i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Syftet med kriteriet om en privat investerare är att avgöra om den ekonomiska fördelen som beviljats, av vilket slag den än är, med hjälp av statliga medel till ett offentligt företag är ägnad att – på grund av sin verkan – snedvrیدا eller hota att snedvrیدا konkurrensen och att påverka handeln mellan medlemsstaterna.

Syftet med denna bestämmelse och detta kriterium är således att förhindra att mottagande offentliga företag med hjälp av statliga medel försätts i en ekonomisk situation som är mer fördelaktig än den situation som konkurrenterna befinner sig i. Den ekonomiska situation som det mottagande offentliga företaget ska anses ha försatts i beror emellertid inte på i vilken form denna förmån har beviljats, av vilket slag det än må vara, utan på det belopp som till syvende och sist kommer företaget till godo.

Vid sin prövning av om kriteriet om en privat investerare är tillämpligt, gör tribunalen således rätt då den koncentrerar denna prövning på om företaget försätts i en bättre ekonomisk situation och på vilka verkningar den aktuella åtgärden har på konkurrensen, och inte på om den berörda medlemsstatens medel är av skatterättslig natur.

Med beaktande av de mål som eftersträvas med artikel 87.1 EG och med kriteriet om en privat investerare, ska en ekonomisk fördel – även då den beviljats med skattemedel – nämligen bedömas bland annat utifrån kriteriet om en privat investerare, om den i förekommande fall erforderliga helhetsbedömningen ger vid handen att den berörda medlemsstaten, trots användningen av sådana medel som hör till myndighetsutövning, har beviljat förmånen i sin egenskap av aktieägare i företaget.

(se punkterna 88–92)

4. Kriteriet om en privat investerare kan tillämpas även då det är skattemedel som använts. För det fall en privat investerare inte hade kunnat genomföra en sådan investering som den som gjorts av staten under jämförbara förhållanden, eftersom den privata investeraren hade varit tvungen att betala skatt och eftersom det bara är staten i egenskap av skattemyndighet som kunde förfoga över belopp som motsvarar denna skatt, ska det påpekas att det är det privata företaget som befinner sig i företagets situation – och inte dess aktieägare – som skulle ha haft att betala skatten beträffande den aktuella bokföringsmässiga åtgärden.

En tillämpning av kriteriet om en privat investerare skulle således i förevarande mål ha gjort det möjligt att bedöma om en privat aktieägare, under liknande förhållanden, hade tillskjutit kapital uppgående till den förfallna skatten till ett företag som befinner sig i en situation som går att jämföra med den situation som företaget befann sig i.

En eventuell skillnad i kostnad för en privat investerare och för den stat som gör investeringen, utgör inte något hinder att tillämpa kriteriet om en privat investerare. Tack vare detta kriterium blir det nämligen möjligt just att fastställa att en sådan skillnad föreligger och att beakta denna skillnad vid bedömningen av huruvida de villkor som anges i detta kriterium är uppfyllda.

(se punkterna 94–96 och 98)